

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő színildényre 2 frt. 50 kr.
Vidékre 3 " —
Helyben " egy óra 1 " oszt. ért.

Mindenemű hirdetések elfogad-
tatnak: kétszer hasábozott sorért
5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kincstári díj minden hirdetésről 20 újkr.

Az angolok karakteristikája.

Emerson „aagliai vázlatok“ című munkájából.

(folytatás)

A britek erősb-, nagyobb- és izmosabbak-
nak látszanak, mint más nemzetbeliek. Ez leg-
inkább feltűnő az amerikai előtt; partra száll-
takor úgy tetszik neki, mint a csak ősei várába
érkezett volna, egészen nagybátyák, nagynénék
és nagyatyák között találja magát. Itt vannak
eredeli alakjai gyermekszobájá öreg kályhakepei-
nek, melyek előtt mint gyermek annyiszor meg-
borzadt. — A britek továbbá erőteljes egészég-
nek örvendenek és magas életidőt érnek el. Az
öreges, mint a rózsza, pirosak és szépek. Tiszta
arcz, virágzó szín, jó fog található mindenütt.
Ebédjeik táplálók és gazdagok: a munkás em-
ber nem élhet vízi-növénynyel. Öklözödnék, lo-
vagolnak, löknek, szekereznek, eveznek és vitor-
láznak egyik földszarktól a másikig; esznek, isz-
nak. elégűten élnek a szabadég alatt, s a na-

pokat mérsékelt álommal választják el egymástól.
Minden időszak falura kergeti az aristocriátát
vadászni és halászni. A tehetősebbek átköborol-
ják Európát, Amerikát, Azzsiát, Afrikát vagy Au-
stráliát, s valódi szenvedélylyel vadásznak, fegy-
verrel, törökkel, szigonyokkal, hürkókkal, kutyák,
lovak, elefántok és tevékkel, az isten földjén
minden állatokra. A világ minden vadász és út-
azókönyvei angoloktól, mint Hawker, Scrope,
Murray, Herbert, Cumming sat. származnak. Az
othon maradottak csónakáznak, vadásznak, öklö-
zödnék s nyaktörő ugrásokban gyakorolják ma-
gukat. Lovaglasi tehetségükhez historiai joggal
birnak, s azt mint Hengist, Horsa s őseik a ta-
tár nomádok örökségi részét tekintik. De An-
gliában eszményi magasságra is emelkedett a lo-
nemesítés és lovaglás; minden gentleman löhá-
ton s minden vendégszoba vadászkepekkel ellátva
tűnik fel a legszebbnek. Newmarket és Ascott
a maguk idejében a telegráph-vonalokat csak-
nem kizárólag foglalkodtatják, s az alsóház szabály
szerint elnapolja magát a „Derby nap“on.

A szászok és normannok mindketten egy törzshöz tartoznak. De azért ennek, rendszeren az elsőt munkásabb, a másodikat pedig nemesebb fajnak tartják. E szászok az emberiség kezei. A régi skandinávok magukat magyhatalmu és okos hegyi szellemektől, ugynevezett „trolls“októl környeztetve lenni hitték, a kik jeles ácsok, kovácsok, kőművesek, kerékgyártók és kaszások, s minden barátságos indulatot dús arany és ezüst ajándékokkal jutalmaznak. Az egész angol történelemben ez álom van valósítva, vannak bizonyos trollok, kik Alfred, Bede, Carton, Bracton, Camden, Drake, Selden, Dugdale, Newton, Gibbon, Brindley, Watt, Wogwood nevek alatt Británia trollhegyei között tartózkodnak, s arcaik verejtékét hír és hatalomra változtatják.

A nép jellemében fekszik következetesnek lenni, magukat nem engedik át üzérkedési esztelenségeknek, szemikkel csak a „tényeket“ vizsgálják, s azt tartják helyes következtetésnek, mely az ételhez sót, a szeghez pörölyt, a csónakhoz evezőt hoz, csak a természet következetességének engednek, s a szavakra mit sem adnak. A csalást, árulást, tettetést és mellékcselekedeteket gyűlölik.

Bárhon képeznek is ellenzékelt, őszinték, durvák és kiméletlenek. A szigetlet hajdan szeléndekfajta tettek nevezetessé; ez állatok oly kevélyek és vadak voltak, hogy fejüket kelle levágni, ha fogaik közül menekülni akartak. Az ember olyan vala, mint kutyája.

A nyitnizivűség velük született. Ok a feltalálói ama veszélyes szabadságsernek, a parlamenti ellenzéknek, mely örökösön a fogyatkozásokot ostromozza s mindaddig nem nyugszik, míg rendszabályait keresztül nem viszi, mely állításait százéves megveretések után is ismét felemeli, s el van határozva, ha minden kísérletei sikertelen maradnak, löfegyvere alapján, a forradalom jogával élni.

Mindazzal, a mi theoria, kegyelet nélkül bannak, de a tény előtt a port is megcsókolják. Legyen bár egy gép, alkotmány, vagy egy öklöz, itéletükkel fellüggerik, míg a kísérlet be van végezve. Nem vágnak cifra mondatok és leírásokra, egyszerűen csak egy munkarajzot, jóljáró gépet, vagy elfogadható alkotmányt kívánnak, s a megpróbáltatást az utolsó perczig kiállják.

A józan ész és önbecsülés azok, melyek őket a divatos világ élére állíták. Eszményképük a hasznosság és czélszerűség. Az emeltyű, csavar, kerék, delejesség és villanyosság azon szentiségek, melyeket imádnak, a gőz, játékszerük.

Gyakorlati szokásaikat reányomták a mai civilisatióra.

A háboruban Anglia semmi áldozatot nem kimél segélyeszközeitől. Az angol seregek legjobban vannak ellátva. Rendszeren nem Point d'honneur vagy vallásos érzelem, avvagy egy személy, a miért véruket öntik; a revok és kiáltványokban semmi gyönyört nem találnak. Az angol békeszeretöleg végzi ügyeit s szerzi be táplálékát. De kísérték meg napdíját, tehenét vagy igaz jogát elvitatni akarni! Ezekért utolsó perczig küzd. A Magna Charta, eskütörvényszék (Schwurgericht), Habeas Corpus, csillagkamara, pápaság, amerikai forradalom, ezek mind olyan kérdések voltak, melyek jogait — egész a mindennapi kenyérig — illették; ha nincs ez az eset, Anglia bizonyosan nem bőszült volna fel annyira.

Bár a közmondás igazat mond, hogy a ló legjobban halad ellenzövel (Schlenappen) de azt nem tagadhatni, hogy az angolok sokkal előbbre látnak; gyorsan végzik munkáikat, növelik tőkepenzeiket, s nyugodtan elvárják a lassu jövedelmet.

A francia, beszédje czéljának tartja tehetségeit fitogtatni, az angol, a kerékhez illeszti vállait s művét egy darabbal előbbre viszi. A kitzött czél elérésében fáradhatlan. Herschel, míg évekig magát a Cápura számúzi, — bevégzi a gyatyja életművét, lelettárt készit a déli égalt csillagairól, s hazatérve nyolcz évig ennek szerkesztésével foglalkozik. Az admiralitás, Franklin nyomai fölfedezésére évről-évre hajókat küld ki. Lord Elgin, állásokat épített az összeomlással fenyegető görög épülettüvek melle, öt év alatt azokat lebontatja s a márványt hajóra szállitja. A vihar a vizi jármüvet elsüyeszti, de ő buvárok által egyenkint mindent felhalasztat s hazaviszi Londonba. A mit a nemzet megkezd, azt végrehajtja s hasonlót kíván másoktól is. London középpontja a világkereskedésnek. A szigetlet egy áruhely, London egy bolt, levéltár, muzeum és menhelye minden véleménynek, röviden egy metropol, melyet mindenki, korábban vagy későbbben, egyszer meglátogatni kényszerül.

E szigetletakók mindentütt elsők a gyakorlat terén. Watt gőzhengere, Stephenson locomotive, Robert fonógépe elvégzik az egész világ munkáját. Az irodalom, tudomány és hasznos művészeteknek nincs egy ága sem, melyen ne tudnának első osztályu virágokat felmutatni. Ha új találmányról van szó, a világ csak az ő iteletükre várakozik.

(vége köv.)

Nem az fáj most nekem...

Nem az fáj most nekem,
Hogy sirni nem tudok,
Middn rám borulnak
Keserv és bánatok, —
S hogy ma-holnap el fog
Hervadni tavaszem:
S virágait többé
Soh' se szaggathatom!

Nem az fáj most nekem,
Hogy minden elhagyott —
S szerencse csillagom
Oly rég leáldozott...
Hogy csak csalódás volt
Eddig egész életem...
Hiába szerettem...
Hiába reméltem...!

Nem az fáj most nekem,
Hogy elvesztém anyám,
S árván maradtam mint
Tört ág az életfán...
S hogy a temetőben
Olyan árva sirja...
Melyre a virágot
Tán szellő sem hordja.

Az fáj nekem most csak,
Hogy annyi szent imám
Nem hallgattatott meg
Érted drága hazám...
Elviharzott multunk —
Vert az isten átka...
— Derül-e egy boldog
Jövendő hazánkra...?

OLIZÁR.

Vegyesek.

Komlói. Budái.

Legjobb akarónknak Komlói urnak Budái, — Attilát teljes erőnkől megdicsértük, és méltán; s mint halljuk azóta még jobban kelnek, — tehát Budái útnak most zavart a pénzes és pénzellen férfivilágban, és okoznak sok velünk együtt szegény legénynek sovárgó fájdalmat egy ilyen Buda után. Boldogok a budások, mert övék — a nagy contó, — és boldogtalanok azok, kik contót nem kapnak, mert budátlanok azok a városban és falun. — Egy jó módú falusi gazda a közelebbi vásár alkalmával megállít, egész tisztelettel egy szép budájú fiatal embert, akarjuk mondani urat, mert e pompás ruhában okvetlen urat mutat az ember, ha nem is az, — és kérdi:

„Uram, engedjen meg, ez valami szép öllözet, ki csinálta?“

„Ilát ki más, mint Komlói, a szabók nagy Me-homedje.“

„Teringettét be szedte drága lehat.“
„E bizony szép, de Komlósinnál még szebb Buda is van.“

„Ugyan ugy-e, hát Budának hívják?“
„Budának.“

„Hancem hát mennyi is volna ennek az ára?“

„Kilenczven forint, és lássa ha tekintelbe veszszük az Überrockokat, nem is drága.“

„Már hiszen akár mit veszünk tekintelbe, még se ilyen embernek való az mint magam, a ki bizott serléseket hajtottam a vásárra; — valahányszor rám venném, eszembe jutna, hogy egy „bizott disznó van rajtam.“ (Signum pro re.)

Gazdag jutalomjátékok.

Löve a bécsi udvari színház legnagyobb színművészenek szobájában látható egy váltókracszár arany rámba foglalva, melyet a híres színész Linczbenn, több évek előtti vendégszereplése alkalmával jutalomjátéka felerészében kapott.

A mult hetekben a pesti német színház karmestere, Sch. felerészben jutalomjátékában kapott 3 új kracszárt — de vigyázzunk, nem kell összetévesztetni a zenekar tagjainak jutalomjátékával, kik nem fól: de egész jövedelmet kaptak, összesen egy új kracszárt; „da vou wird kann nicht Fett“ és mégis ha az ember ezen művészeket vidékre szerződteni akarja, elborzad követeléseiktől.

É r k e z t e k.

^{17/1} Truppel Ferdinánd, cs. k. ker. főnök, Hidalmásról.
Ottendorfer Gáspár, cs. k. hivatalnok, Dézsről.
Rettegi Zsigmond, földbirtokos, M.-Köblösről.
Scheid G., kereskedő, Bécsből.

^{18/1} Báró Löwenthal Ádám, Beszterczéről.
Báró Józsika Pál, M.-Vásárhelyről.
Imets Dénes, földbirtokos, N.-Enyedről.
Miksa Mór, földbirt., Diódról.
Mózsa Samu, földbirtokos, Aranykútról.
Ménasági József, földbirtokos, Egerbegyéről.
Nagy Miklós, polgármester, Tordáról.
Orbók Ferencz, földbirtokos, N.-Kecsedről.
Papp Márton, földbirtokos, Aranyos-Lónáról.
Szentkirályi Gábor, földb., Kookról.
Tóth Ferencz, földb., N.-Enyedről.
Bányai Miklós, kereskedő, Szamosujvárról.
Kun János, földbirtokos, Kolozsról.

E l u t a z t a k i :

^{17/1} Csikány Antal, kerületi főnök, Szászsebesre.
Biro László, földb., Alsó-Szt.-Mihályfalvára.
Pálfi Albert, tükár, Dézsre.

^{18/1} Rettegi Zsigmond, földbirtokos, N.-Köblösre.
Aranyi Béla, földbirtokos, Alvinczre.
Schmutzer, Theophil, kereskedő, M.-Vásárhelyre.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHÁLY.

PRIELLE CORNELIA VENDÉG-JUTALOMJÁTÉKA.

BÉRLET

SZÜNET.

NEUZEETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélylyel.

Kolozsvártt, ma, szombaton, január 21-én, 1860.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti
dalszintársaság által

PRIELLE CORNELIA javára adatik:

ESSEX GRÓF.

Történeti dráma 5 felvonásban. Irtá Laube Henrik, fordította Szigligeti.

S z e m é l y z e t .

Erzsébeth, Angolhon királynője	J. Polákovicsné.	Derby gróf, testőr-parancsnok	Beczkaí.
Essex gróf, irhoni alkirály	Paulai.	North Károly, a Tower parancsnoka	Felix.
Lord Burleigh	Simonyi.	Cuff, titkár	Tar.
Lord Nottingham	Tóthfalusi.	Jonathan, udvarmester	Essexnél . Gyulai.
Sir Walter Raleigh	Barta.	Robsay, komornok	Vadász.
Soutampton gróf	Gerecs.	Apród	M. Klára.
Rutland grófnő	Prielle Cornelia.	Mari, Rutland grófnő komornája	Szabó Eszter.
Lady Nottingham	Bodorfiné.	Ajtónálló	Rudolf.
Ralph, a királyné meghittje	Palalkai.	Nemesek. Örök.	

Történik Londonban az Westminsterben és a Towerben.

A t. cz. közönség kegyébe ajánlja magát

a jutalmazandó.

Helyek ára: Felső páholy 2 ft 10 kr. Közép páholy 3 ft 15 kr. Alsó páholy
2 ft 63 kr. Zártaszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altszti jegy 21 kr.
Karzat 18 kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.